

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Építészmérnöki Kar

Költségvetési szabályzat

Az Építészmérnöki Kar költségvetése a kar alapvető gazdálkodási döntéseit tartalmazza. Célja a várható bevételek és kiadások számbavétele, azok belső gazdálkodási egységekre allokálása, valamint a kari szintű keretek tervezése – ezáltal a kari gazdálkodási folyamatok átlátható és konzisztens rendszerbe foglalása.

Általános szabályok

1.§ A BME Költségvetési szabályzata értelmében a kari tanácsnak „egységes elvek alapján összeállított, vagy utólag azzal kiegészített kari költségvetést” kell elfogadni¹ – melynek megfelelőségét a Költségvetési és Kontrolling Csoport ellenőrzi és hagyja jóvá².

- (1) Az előző évi maradványok és a tárgyévi saját bevételek táblázatait március 7-ig, az előző évről szóló kari költségvetési beszámoló terv-tény összevetéseit március 14-ig kell elkészíteni³.
- (2) Az egyetemi szabályozásnak megfelelő kari költségvetést az egyetemi belső költségvetés elfogadását követő legkésőbb 30 napon belül kell a kari tanácsnak elfogadnia.

2.§ A karhoz kapcsolódó gazdasági társaságok és gazdálkodó szervezetekre vonatkozó előírások⁴ – lévén jelenleg ilyenek nincsenek – nem relevánsak.

Kari költségvetési egységcsomag

3.§ A kari költségvetés kötelező részét képezi a Költségvetési és Kontrolling Csoport által összeállított táblázatcsoport⁵, továbbá (tetszőlegesen kiegészített formában) azon adatok és elemzések, melyeket az egyetemi belső költségvetés erre vonatkozó melléklete megad⁶.

Kari főtábla

4.§ A kari költségvetés kötelező része az előírt szervezeti és pénzügyi séma szerinti áttekintő táblázat⁷.

- (1) Az áttekintő táblázat sorai a kar logikailag és gazdálkodásilag elkülöníthető folyamatait jelenítik meg – ebből következően a kar minden témaszáma csakis a táblázat egyetlen sorához kapcsolódhat.
- (2) A **kari működési keret [KM]** rovat a különféle jogcímeken befolyó pénzek kezelésére szolgál: ide érkeznek a kari bevételek, és innen kerülnek tovább a kari költségvetésben meghatározott célokra.
- (3) A kar dékáni hivatala és doktori iskolái önálló témaszámmal bír, önrendelkező egységek.
 - a) A **Dékáni Hivatal [DH]** rovat a kar központi adminisztratív, vezetési szervezeti egységének kereteit tartalmazza, melynek főbb tételei a dékáni hivatal foglalkoztatottjaihoz kapcsolódó *személyi kiadások*, a hivatali működéshez kötődő *működési költségek*.
 - b) Az **Építőművészeti Doktori Iskola [DLA]** és a **Csonka Pál Doktori Iskola [PHD]** rovatok a kar doktori iskoláinak kereteit tartalmazzák, melyek főbb tételei az iskolák (pl. eljárási díjakból, pályázatokból származó) *saját bevételei*, a működésüket segítő *tárgyévi kari keret*, illetve a tevékenységükhöz kapcsolódó *kiadások* (pl. opponensi díjak, vendégprofesszorok költségei).

¹ BME Költségvetési szabályzat 53.§

² BME Költségvetési szabályzat 53.§ 6)

³ BME Költségvetési szabályzat 53.§ 5)

⁴ BME Költségvetési szabályzat 53.§ 3)

⁵ BME Költségvetési szabályzat 53.§ 1)

⁶ BME Költségvetési szabályzat 53.§ 4)

⁷ BME Költségvetési szabályzat 53.§ 2)

- c) A dékáni hivatal maradványa, illetve a doktori iskolák működését segítő tárgyévi kari keretek maradványai az év végén visszakerülnek a (2) pont szerinti *kari működési keret* maradványába.
- (4) Az **oktatási-kutatói egységek [OK]** rovat – egyetlen egységként kezelve – a kar tanszékeit fedi le.
- a) A rovat alapvetően a kari költségvetés, illetve a rezszi⁸ révén kapcsolódik a működési kerethez.
- b) A kari költségvetés tanszékekre osztott keretén túl a rovatban szereplő keretmozgások a tanszékek adatszolgáltatásán alapulnak, és az általuk tervezett saját bevételek, keretátadások, és kiadások összesített egyenlegeit tartalmazzák.
- (5) Az **elkülönített keretek [EK]** rovat több keret gyűjtősora, melyek adatait a beszámoló tartalmazza.
- a) Néhány kisebb keret működése önálló logikát követ, mely kevésbé érinti a kar gazdálkodását⁹.
- b) A karon átfolyó pályázatok keretei saját pénzügyi tervüknek és ütemezésüknek megfelelően mozognak, és a kari költségvetéshez tipikusan csak a kari rezszi révén kapcsolódnak.
- c) 10 MFt fölötti várható keretmozgás esetén az adott keretet önálló soron kell szerepeltetni.
- (6) Néhány keret a gazdálkodás folyamatosságát és biztonságát szolgálja – amennyiben ezek valamely kari szintű gazdálkodási kockázat kezelésére nem elegendőek, a kari vezetésnek válságtervet kell kidolgoznia, és a Kari Tanács elé terjesztenie.
- a) A **kari likviditási tartalék [KL]** és az **egyetemi takarékszámra [ET]** alapvetően a kar évközi likviditásának biztosítására szolgálnak – szükséghelyzetben a kari szintű gazdálkodási kockázat kezelésére is igénybe vehetők, de mind a költségvetés tervezése, mind az év közben hozott döntések esetén törekedni kell arra, hogy e keretek maradványa ne csökkenjen tervezett értékük alá.
- b) A **belső megelőlegezés [BM]** a karon belül működő forgóalap pl. pályázatok előfinanszírozására – mivel ez csakis karon belüli keretmozgásokat tartalmaz, a kar külső helyzetét nem befolyásolja.
- c) Az **egyetemi megelőlegezés [EM]** rovat a karnak nyújtott egyetemi megelőlegezéseket tartalmazza, mely év közben a kar likviditását javítja, esetleges maradványa a kar maradványaként fordul¹⁰.
- (7) Az áttekintő táblázat oszlopai a gazdálkodási egységek pénzügyi tervének alapvető tételeit tartalmazzák.
- (8) A **maradvány előző évről** rovat a gazdálkodó egységek MGR szerinti maradványait mutatja.
- a) Az **[ME]** érték az egységek névleges, megelőlegezéssel együtt vett maradványainak tényadata, melyek összege a kar egyetemi költségvetés szerinti maradványával egyenlő.
- b) Az **[MEE]** érték az *egyetemi megelőlegezés*, melyet negatív előjellel kell szerepeltetni, mivel a valós saját maradvány valójában ennyivel kevesebb az **[ME]** értéknél.
- c) Az **[MEB]** érték a kari *belső megelőlegezés*, melyet a megelőlegezést kapó egységeknél negatív, a *belső megelőlegezés* sorban pozitív előjellel kell szerepeltetni – összegük a teljes oszlopra nulla.
- d) A gazdálkodó egységek (és a kar) „nettó” maradványát a fenti három érték összegzése adja.
- (9) A tárgyévi **állami finanszírozás [ÁF]** az egyetemi költségvetés szerinti költségvetési támogatás, mely a kari elszámolási rendnek megfelelően teljes egészében a *kari működési keret* rovatra érkezik, és a kari költségvetés keretében kerül továbbosztásra¹¹.
- (10) A tárgyévi várható **saját bevétel** a gazdálkodó egységek 1.§ (1) szerinti becsült adatain alapszik.
- a) Az **[SBK]** érték az egyetemen kívülről várható bevételek (rezsilevonás előtti) összege.
- b) Az **[SBE]** érték a karon kívülről várható egyetemen belüli (nem rezsiköteles) keretátadások összege.

⁸ A BME szóhasználatában a *rezszi* az általános költségekhez való bevételarányos hozzájárulási kötelezettséget (is) jelöli.

⁹ Például ha a jegyzetértékesítési forgókeret terhére új jegyzet nyomtatására kerül sor, az annak eladásából származó későbbi bevétel automatikusan visszatöltődik ugyanezen keretre.

¹⁰ Formailag *egyetemi megelőlegezés* módjára kezeli a BME a kutatóegyetemi támogatás keretét is, mely azonban a Gazdasági Bizottság megállapodása alapján nem így szerepel e táblázatban, mivel a tárgyévi *állami finanszírozás* részeként kezeljük.

¹¹ A kari költségvetés együtt kezeli például az állami finanszírozású és az önköltséges oktatást, hiszen ezek a gyakorlatban is ugyanazon teremben, ugyanazon oktató vezetésével zajlanak – költségük tehát egymástól függetlenül nem kalkulálható, legfeljebb utólag, a létszámok alakulásának ismeretében arányosítható.

- (11) Az **átcsoportosítás karon belül** a kar belső keretmozgásait mutatja több oszlopra bontva – az egyes tételeket előjelesen szerepeltetve, hogy összegük a teljes oszlopra nullára adódjon.
- Az **[ÁKV]** érték a kari költségvetésben szereplő keretátadásokat mutatja, ahol az egyes egységeknek átadott kereteket a *kari működési keret* fedezi.
 - Az **[ÁKR]** érték a gazdálkodó egységek saját bevételei **[SBK]** után számított 5%-os kari rezsit, ahol az egyes egységek rezsibefizetéseit a *kari működési keret* fogadja.
 - Az egyéb karon belüli keretmozgások szükség esetén további oszlopokban jelenhetnek meg.
 - A tanszékek közötti (egyazon soron belül) keretmozgások a táblázatban nem szerepelnek.
- (12) A tárgyévi **tervezett kiadás** a gazdálkodó egységek 1.§ (1) szerinti becsült adatain alapszik.
- A **[TKR]** érték a várható saját bevétel **[SBK]** alapján számított egyetemi rezsit összege.
 - A **[TKE]** érték a karon kívüli, egyetemen belüli keretátadások várható összege (a **[TKR]**-en felül).
 - A **[TKK]** érték az egyetemen kívülre irányuló kiadások várható összege.
- (13) A **maradvány várható érteke** a gazdálkodó egységek év végére várható maradványát mutatja.
- Az **[MVE]** érték az év végén várhatóan fennálló *egyetemi megelőlegezés*, melyet pozitív előjellel kell szerepeltetni, mivel a következő évi költségvetésben a kar **[ME]** maradványaként fog megjelenni.
 - Az **[MVB]** érték az év végén várható *kari belső megelőlegezés*, melyet a megelőlegezést kapó egységeknél pozitív, az önrész-fedezeti alapnál negatív előjellel kell szerepeltetni (az oszlop összege nulla).
 - Az **[MV]** az egységek névleges, megelőlegezéssel együtt vett maradványainak év végére várható értéke, mely a táblázat összes előző oszlopának összegzésével adódik.

5.§ A kari költségvetés tartalmazza a tárgyévben várható kari bevételek és kiadások táblázatait, utóbbi részeként részletezve a kari stratégiai célokat szolgáló kereteket.

- (1) Az adatok konzisztenciája érdekében a bevételek és kiadások táblázatainak minden értékéről meg kell adni, hogy a 4.§ szerinti áttekintő táblázat mely sorához és oszlophoz kapcsolódik.
- A gyakorlatban kétféle párosítás fordulhat elő.
- A kar bevételei és kiadásai a 4.§ (2) szerinti *kari működési keret* valamelyik oszlopában jelennek meg.
 - A kari költségvetés keretmozgásai a 4.§ (11) a) szerinti *karon belüli átcsoportosítás* valamelyik sorában jelennek meg, mely keretmozgások összegének ellentettje a *kari működési keret*et terheli.
- (2) A kiadási oldal keretei – a tanszékekre osztott keretek kivételével – éves keretösszegeként kezelendők, és eltérő egyedi döntés hiányában esetleges év végi maradványuk a kar maradványát növeli.
- (3) Amennyiben azt a kar helyzete lehetővé teszi, a költségvetésben fedezetet kell biztosítani a kari használatú területek és oktatási eszközök felújítására. Minimális cél, hogy az egyetemi ingatlan-alap karra jutó részének igénybeviteléhez szükséges kari önrész fedezete rendelkezésre álljon.

Költségvetési algoritmus

6.§ A kari költségvetési algoritmus mind szerkezetében mind belső arányaiban automatikusan követi a BME hasonló költségvetési algoritmusának mindenkorai változásait mind az állami finanszírozás, mind a karra háruló egyetemi költségek elosztása tekintetében.

- Az egyetemi szabályoktól való tartós eltérés csak az egyetemi algoritmus kari sajátosságokhoz adaptálása érdekében, a szükséges és elégséges legkisebb mértékben alkalmazható.
- Az egyetemi szabályoktól való átmeneti eltérést indokolhat valamely egyetemi szabályváltozás kari bevezetéséhez szükségesnek ítélt felkészülési idő biztosítása.

7.§ A kari költségvetési algoritmus az előbbiekkal azonos szerkezetben, hasonló szabályok alapján kezeli mind a kari szintű saját bevételek, mind a kari költségek és kiadások elosztását.

8.§ A tudományos pontok **[TP]** rovat esetében az e jogcímen a karra jutó bruttó keretet kell allokálni az egyetemi algoritmus szerinti pontok tanszékekre való továbbosztásával.

(1) Az egyetemi 130%-os határértéket túllépő tanszékeknél a limit feletti pontszám 50%-a veendő figyelembe.

9.§ A doktorandusz [DR] rovat esetében az állami finanszírozású doktori hallgatók után járó keretet a doktori iskolák keretével kell csökkenteni, majd az egyetemi algoritmus szerinti létszámok tanszékekre való továbbosztásával allokálni (nem-kari hallgató esetén a karra osztva).

(1) Egy tanszék hallgatói rendre 100%, 90%, 80%, 70%, 60%, minden további hallgatója 50% arányban veendő figyelembe karon belüli arányának számításánál.

10.§ A nyelvi kompetencia [NY] rovat az e célra meghatározott keretet a MAB által támasztott nyelvi feltételeket teljesítő, tárgyfelelősként számba vehető oktatók száma szerint allokálja a tanszékekre.

(1) Az oktatási arány 130%-át meghaladó értéknél a limit feletti pontszám 50%-a veendő figyelembe.

11.§ A kari TDK keret [TDK] a kari költségvetésben e célra meghatározott keretet allokálja a tanszékekre a tudományos dékánhelyettes által meghatározott arányok alapján.

Állami finanszírozású és költségtérítéses oktatás

12.§ A saját kari hallgató [SH] és állami finanszírozású oktatás [ÁO] rovatok, valamint a költségtérítéses oktatás költségtérítéses képzések kerete [KT] rovat együttesen adja a fedezetét a kari reguláris oktatás alapján tanszékekre osztott kereteknek.

(1) A fenti módon kialakított keretek egyrészt a magyar és angol nyelvű oktatás (hallg.szám × normaarány × kredit) arányában [OK], másrészt a tárgybónusz számítás alapján [TB], harmadrészt az angol nyelvű képzés személyi feltételeit támogató [NY] rovaton kerül a tanszékekre. $[SH+ÁO+KT]=[OK+TB+NY]$

(2) A saját magyar nyelvű **kari (normázott, állami) oktatott hallgatók**, és a **kari (normázott, állami) saját hallgatók** rovat alapján a karra jutó keretek alapján megválasztott kari bónusz-arány: $\frac{1}{8}$.¹²

(3) A bónusz-arány alapján meghatározható, hogy az állami finanszírozású angol nyelvű képzés és a költségtérítéses magyar nyelvű képzés keretének mekkora hányada kerül a tárgybónusz alapba, illetve hogy a költségtérítéses angol nyelvű képzés bónusza (és személyi [NY] kerete) mekkora plusz forrást igényel.

13.§ Az oktatás [OK] rovat a reguláris magyar és angol államilag finanszírozott és költségtérítéses képzések keretében oktatott normált kreditszámot allokálja a tanszékekre.

(1) Az oktatott kreditek meghatározásához nyelvenként, azon belül pedig képzés¹³ és finanszírozási forma szerint bontva meghatározhatók az egyes tárgyakra eső kreditszámok (HxK).

(2) A *General Course* tárgyai esetében a kreditszámnak a heti óraszám felel meg.

(3) Az adott képzés és forma keretét az azon körben oktatott tanszéki kreditek arányában kell felosztani, az egyes tanszékekre jutó kereteket pedig ezek összegzése alapján kell meghatározni.

14.§ A tárgybónusz [TB] rovat a bónusz-arány alapján meghatározott keretet allokálja a tanszékekre.

(1) A tárgybónusz egy folytonos, monoton csökkenő függvény alapján kerül kiszámolásra: minél nagyobb a tárgy hallgatói létszáma, annál kisebb az egy hallgatóra jutó bónuszpont, ugyanakkor minden további hallgató pluszbevételt jelent.

(2) A magyar illetve angol nyelvű előadások illetve gyakorlatok súlyszáma $S = (A^\circ \times F / L)^{1/y}$

a) A° • *névleges alaplétszám*, a „normál” kurzusméret szimbolizáló alapszám a nagyobb létszámú kurzusok bónuszértékeinek meghatározásához

b) F • *félévszám*, annak figyelembe vételére, hogy a tárgy előadása 1 vagy 2 félévben lett meghirdetve

¹² Az egyetemi költségvetés szerinti arány a nagyobb arányban beoktató karok oktatását is tartalmazza.

¹³ 3N-A0, 3N-M0, 3N-00, 3N-MUI, 3N-MT, 3N-MFV, egyéb magyar, illetve 3NAA0, 3NAM0, 3NAA0, egyéb angol.

- c) $L \cdot$ *névleges létszám*, mely előadások és egyben tartott gyakorlatok esetén az előző évi Neptun szerinti hallgatósáma, egyéb gyakorlatok esetén egy konszenzusos „normál” létszám ($L = A^n$).¹⁴
- d) γ (*gamma*) *tényező*, a súlyszám-függvény ellaposodását szabályozó érték
- e) az előadások maximális súlyszáma 100%
- f) a gyakorlatok súlyszáma mindig az adott típusú gyakorlat „normál” súlyszáma: $S^n = (A^\circ / A^n)^{1/\gamma}$
- (3) Egy tárgy magyar és angol nyelvű nyers tárgybonusz értéke az előadások és gyakorlatok száma szerint arányosított súlyszám és az oktatott kreditszám szorzata: $TB^\circ = (ea \times S_{ea} + gy \times S_{gy}) / (ea + gy) \times HxK$
- a) a tárgybonusz nem terjed ki minden tantárgyra (diploma, magyar választható tárgyak...)
- (4) Az egyes képzések eltérő struktúrájának kiegyenlítése érdekében az összesített nyers tárgybonusz értéket az adott képzéshez tartozó kreditérték (HxK) alapján normálni kell¹⁵, az egyes tanszékekre jutó kereteket pedig ezek összegzése alapján kell meghatározni.
- (5) A tárgybonusz elszámolásának alapja a magyar és angol képzés γ tényezőjének, illetve az egyes gyakorlat típusok A^n értékeinek megállapítása, valamint a tárgyak elszámolási szabályainak meghatározása.
- 15.§ Az oktatási táblázatban rendezhető a több tanszék együttműködésében oktatott tárgyak oktatási és tárgybonusz értékeinek megosztása.**

Költségallokálás és csillapítás

16.§ A tanszéki területek [TK·T] költségét az aktuális egyetemi árfolyamon kell a tanszékekre osztani, a kari területek [TK·K] és kari általános [KÁK] költséget a tanszékek bruttó összbevétele arányában kell allokálni.

17.§ A csillapítás a tranziens tényezők okozta tanszéki likviditási nehézségek csökkentésére szolgál.

- (1) Amennyiben az egyes tanszékek nettó (általános- és területköltség levonása utáni) keretének az előző éves (esetleges későbbi korrekciók utáni) értékre vetített arányváltozása és a csillapítási középérték különbsége meghaladja a $\pm 5\%$ -ot, azt korrigálni kell. A középérték alapesetben megegyezik a tanszékek összesített keretének változási arányával, attól szükség esetén legfeljebb oly mértékben tér el, hogy a csillapítási szabály minden tanszékre érvényesíthető legyen.
- (2) Az összesített keret $+11,11\%$ ill. $-9,09\%$ feletti változása esetén a tanszéki keret és a középérték hányadosa $100 \pm 4,5\%$ ill. $100 \pm 5,5\%$ között kell maradjon.
- (3) A csillapítás nem (nem automatikusan) vonatkozik azon esetekre, amikor a változás nem tükrözi a tanszék pénzügyi helyzetének valós változását.¹⁶
- (4) A csillapítás korlátozottan vonatkozik a tudományos pontokra: az előző évi kari költségvetésben át kell vezetni az egyetemi költségvetésben elszámolt ki- és belépőket, és az így korrigált tanszéki keretek adják a csillapítás bázisát.¹⁷

2014. november 23.

¹⁴ Egyben tartott előadások esetén értelemszerűen a tárgyak összlétszámát kell figyelembe venni.

¹⁵ A tárgybonusz minden képzésnél arányos az adott képzés HxK kreditmennyiségével.

¹⁶ Például plusz terület használatba vétele tanszéki saját bevételt termelő tevékenység céljából.

¹⁷ A ki- és belépők egyszerre változtatják a bevételi és a kiadási oldalt, ami megalapozatlan alsó és felső csillapításhoz vezethetne.

ÉPK • Tárgybónusz • illusztráció

A	>	24 fő	8 fő	16 fő	8 fő	Előadás										A • alapszám	
		Gyak	Konz.	Gyak	Konz.												
F	>	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	F • félévszám [1 2]
L	>	24 fő	8 fő	16 fő	8 fő	8 fő	16 fő	24 fő	48 fő	72 fő	96 fő	120 fő	180 fő	240 fő	300 fő	L • kurzuslétszám	
γ_m	1,199	100%	250%	-	-	100%	100%	100%	56%	40%	31%	26%	19%	15%	12%	S • súlyszám $(A \cdot F/L)^{(1/\gamma)}$	
I_m	80 fő	80 pt	200 pt	-	-	8 pt	16 pt	24 pt	27 pt	29 pt	30 pt	31 pt	34 pt	35 pt	36 pt	P • Σ bónuszpont $(S \cdot L)$	
γ_a	1,710	-	-	100%	150%	100%	100%	79%	53%	41%	35%	31%	24%	21%	18%	S • súlyszám $(A \cdot F/L)^{(1/\gamma)}$	
I_a	240 fő	-	-	240 pt	360 pt	8 pt	16 pt	19 pt	25 pt	30 pt	34 pt	37 pt	44 pt	49 pt	54 pt	P • Σ bónuszpont $(S \cdot L)$	
		100%	250%	100%	150%	42%	85%	100%	133%	158%	178%	195%	231%	260%	285%		

